

Dövlət büdcəsinin gəlirləri artırılır

Dünən Milli Məclisin növbədənənar sessiyasının sonuncu iclası keçirildi. Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov 40 məsələnin daxil olduğu gündəliyi təqdim etdi.

“Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanunda dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihəsi müzakirə edildi. İclasda Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə bildirdi ki, son 15 il ərzində ölkəmizin iqtisadi inkişafı dünya miqyasında rekord səviyyəsinə çatıb. Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb və bu, dünya miqyasında analoqu olmayan göstəricidir. Biz böyük valyuta ehtiyatlarımızı yaratmışıq. Ölkənin valyuta ehtiyatları ümumi daxili məhsula bərabər səviyyədədir. Ehtiyatlarımız xarici borcumuzu 4-5 dəfə üstələyir. Yəni, eger dünyanın iqtisadi xəritəsinə baxsaq görərik ki, belə göstəricilər çox nadir hallarda baş verir. Əldə olunan uğurlar ölkə rəhbərliyinin düşünlümlü siyasətinin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan iqtisadi cəhətdən tam müstəqil dövlətdir. Heç kimdən asılı deyil və buna görə də inamla müstəqil siyasətinin yeridir. Məhz belə siyasətin nəticəsidir ki, 2018-ci ilin arxasında qalan ayları böyük iqtisadi fəallıqla müşahidə olunur. Bu yaxınlarda “Cənub qaz dəhlizi”, TANAP kimi qlobal layihələr istifadəyə verilib. Bakı Dəniz Limanının istifadəyə verilməsi isə Azərbaycanın tranzit ölkə kimi nüfuzunu daha da artıracaq.

Maliyyə naziri Samir Şərifov qeyd etdi ki, təqdim olunmuş qanun layihəsi ilə dövlət və icmal büdcələrinin bir sıra gəlir və xərc üzrə maddələrin artırılması və azaldılması, həmçinin, dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin tarazlaşdırılması nəzərdə tutulur. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, ölkənin müdafiə və təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsi, əhalinin həssas qruplarının müdafiəsinin artırılması və digər zəruri dövlət vəzifələrinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar

olaraq əlavə maliyyə təminatının formalaşdırılması zərurəti 2018-ci ilin dövlət və icmal büdcələrinin gəlirlərinə yenidən baxılmasını şərtləndirib. Belə ki, gömrük inzibatchılığının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı qanunvericilikdə qəbul edilmiş son qərarlar, o cümlədən bir sıra rüsumların artırılması, əsasən də alkoqolları içkilərə və bütün məmurlarına yeni aksiz dərəcələrin tətbiqi, Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə gömrük rüsumu və əlavə dəyər vergisi üzrə daxil olmaların əlavə 785 milyon manat artırılmasına imkan yaradıb. Xam neftin dünya bazarlarında qiymətinin əhəmiyyətli dərəcədə artması dövlət və icmal büdcələrinin müvafiq gəlir göstəricilərinin dəyişməsinə şərait yaradıb. 2018-ci il üzrə təsdiq edilmiş dövlət büdcəsinə görə büdcə gəlirlərinin hesablanmasında bir barel neft 45 dollar müəyyən olunub. Bunun 10 dollar artırılaraq bir barel üçün 55 dollara çatdırılması təklif olunur. Bunun nəticəsində neft gəlirlərindən Vergilər Nazirliyi xəttinə dövlət büdcəsinə daxil olmalar 500 milyon manat artırılacaq. Bu artım əsasən Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici neft şirkətlərindən mənfəət vergisi qismində əlavə gözlənilən daxilolmalar hesabına proqnozlaşdırılır. Bununla yanaşı, Dövlət Neft Fondunun icmal büdcədə əksini tapan gəlirləri dəyişdirilir və 5,6 milyard manat artırılır. Eyni zamanda, qeyd olunmalıdır ki, Vergilər Nazirliyinin xəttinə qeyri-neft sektoru üzrə gəlir proqnozunun təsdiq olunmuş büdcə ilə müqayisədə 1 milyard 27 milyon manat məbləğində azaldılması zərurəti yaranıb. Həmin zəruri dəyişiklik əvvəlki illərdə vergi ödəyicilərindən, əsasən də qeyri-neft sektorunda fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərindən proqnozlaşdırılan nəzərdə tutulduğundan artıq alınmış vergi ödənişlərinin sahibkarlara geri qaytarılması və ya cari büdcə ilində ödəniləcək vergilərlə əvəzləndirilməsi ilə bağlıdır. Vergilər Nazirliyinin xəttinə 2018-ci il dövlət büdcəsində təmin olunması nəzərdə tutulan məcmu daxilolmalar 527 milyon manat azaldılması dövlət büdcəsində öz əksini tapmalıdır. Beləliklə, təklif olunan dəyişikliklərin aparılması nəticəsində

2018-ci il üçün təsdiq olunmuş dövlət büdcəsinin gəlirləri 14 milyon manat büdcədənənar daxilolmalar da nəzərə alınmaqla cəmi 272 milyon manat məbləğində artırılacaq.

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov dedi ki, müzakirə olunan qanun layihəsi “Büdcə sistemi haqqında” qanunun 23-cü maddəsinə uyğun və qanunla müəyyən edilmiş məlumatlar əlavə olunmaqla təqdim edilmişdir.

V.Gülməmmədov bildirdi ki, 2018-ci ilin ilk 5 ayında neftin orta qiyməti dövlət büdcəsində ilkin nəzərdə tutulmuş göstəricidən 71 faiz, yenidən baxılan dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş göstəricidən isə 40 faiz çoxdur.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edildi.

İclasda Vergi Məcəlləsində və “Dövlət rüsumu haqqında” qanunlarda dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihələri qəbul edildi.

Sonra “Məşğulluq haqqında” qanun layihəsini üçüncü oxunuşda müzakirəyə təqdim edən Parlamentin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli qeyd etdi ki, qanun layihəsi məşğulluğa kömək sahəsində dövlət siyasətinin hüquqi, iqtisadi və təşkilati əsaslarını, eləcə də işaxtaran və işsiz şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində dövlət təminatlarını müəyyən edir. 6 fəsil, 37 maddədən ibarət qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

“Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatı haqqında” qanun layihəsi də üçüncü oxunuşda müzakirə edildi. 4 fəsil, 21 maddədən ibarət qanun layihəsi barədə məlumat verən Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli qeyd etdi ki, məqsəd ölkəmizdə dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatının məqsədini, prinsiplərini və növlərini müəyyən etmək, habelə bu sahədə yaranan ictimai münasibətləri tənzimləməkdir.

Layihədə deyilir ki, dövlət daktiloskopik qeydiyyatının aparılması nəticəsində əldə olunan məlumatlar işlənməmiş şəxslərin axtarışı, naməlum meyitlərin, habelə səhhətinə və ya yaşına görə özü haqqında məlumat ver-

mək qabiliyyətinə malik olmayan şəxslərin şəxsiyyətlərinin müəyyənləşdirilməsi, cinayətlərin və inzibati xətlərin qarşısının alınması, aşkar edilməsi və araşdırılması üçün istifadə edilir. Qanun layihəsi qüvvəyə mindiyi gündən “Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik qeydiyyatı haqqında” sənəd ləğv ediləcək.

Layihə üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Yenidən büdcə ilə bağlı məsələyə baxıldı. Qeyd edildi ki, “Büdcə sistemi haqqında” qanun layihəsində edilən dəyişikliklər 2019-cu büdcə ilindən başlayaraq dövlət və icmal büdcələrinin tərtib olunmasını təkmilləşdirmək məqsədi daşıyır. Dəyişikliklər fiskal dayanıqlılığın gücləndirilməsi məqsədilə neft ixrac edən ölkələrin təcrübələri və Azərbaycan iqtisadiyyatının xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla hazırlanıb və fiskal qaydaları, o cümlədən neft gəlirlərindən səmərəli istifadə ilə bağlı məqalələri müəyyən edir, makroiqtisadi sabitliyin, eləcə də maliyyə və borc intizamının təmin edilməsi üçün çərçivə formalaşdırır.

Qeyd olundu ki, bu dəyişikliklərin tətbiqi dövlət büdcəsinin neft gəlirlərindən asılılığını azaldacaq. Layihə səsverməyə çıxarılaraq təsdiqləndi.

Sonra “Hesablama Palatası haqqında” qanun layihəsi üçüncü oxunuşda müzakirə olundu. Komitə sədri Ziyad Səmədzadənin məlumatından sonra qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul olundu.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Mərkəz Krallığı Hökuməti arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında” Konvensiyanın təsdiq edilməsi, “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Əşrəfi-Dan Ulduzu-Aypara sahəsinin kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında” Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə Statoyl Azərbaycan Əşrəfi-Dan Ulduzu Aypara BV və SOCAR-ın Ortaq neft şirkəti arasında Sazişin qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə” “Xəzər dənizinin

Azərbaycan sektorunda “Qarabağ” neft yatağının işlənməsi ilə əlaqədar” Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə Statoyl Azərbaycan Qarabağ BV və SOCAR Qarabağ LLSI arasında Risk xidmət Sazişinin qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə” qanun layihələri də səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi.

“İnformasiya əldə etmək haqqında” qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi haqqında məlumat verən Milli Məclis Sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Bahar Muradova bildirdi ki, sənədin 30.1-ci maddəsinə “Büdcə təşkilatlarının, dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslərin, büdcədənənar dövlət fondlarının, səhmlərinin (paylarının) 30 faizi və ya daha artıq hissəsi dövlətə məxsus olan təsərrüfat cəmiyyətlərinin illik maliyyə fəaliyyət məlumatların, o cümlədən dövlət büdcəsindən verilmiş vəsaitdən və ya onlara ayrılmış əmlakdan istifadəyə aid olan informasiyanın internet informasiya ehtiyatlarında açıqlanması qaydasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq edir” məzmunlu ikinci hissə əlavə olunacaq. Layihə təsdiqləndi.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli qeyd etdi ki, Cinayət Prosesual Məcəlləsində edilən dəyişikliklər Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual Məcəlləsinin müvafiq maddələrinin təkmilləşdirilməsi və 20 oktyabr 2017-ci il tarixli 816-VQD nömrəli Qanunla Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır.

Bu layihə də təsdiqləndi.

İclasda Cəzaların İcrası Məcəlləsində, “İcra məmurları haqqında”, “İcra haqqında”, “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında”, “Polis haqqında” qanunlarla təklif edilən dəyişikliklər də müzakirə olundu. Bildirildi ki, bu dəyişikliklər “Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosesual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 10 fevral 2017-ci il tarixli sərəncamının, “Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında” qanunun icrası ilə əlaqədardır və mövcud qanunların təkmilləşdirilməsi məqsədi daşıyır. Qanun layihələri qəbul olundu.

Deputatlar Vergi Məcəlləsində, “Dövlət qulluğu haqqında”, “Siyasi partiyalar haqqında”, “Fəldyeger rəhbəri haqqında”, “İcarə haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi haqqında və “Fəldyeger rəhbəri orqanında xidmətkeçmə haqqında” Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 8 iyun tarixli 682-IIQ nömrəli Qanununun ləğv edilməsi haqqında” qanun layihələrini də təsdiqlədilər.

“Azərbaycan Respublikası vətəndaşının yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqəsinin tətbiqi ilə əlaqədar bəzi qanunlarda dəyişikliklər edilməsi haqqında” qanun layihəsi də qəbul olundu. Deputatlar həmçinin, İnzibati Xətlər, Mülki Prosesual, Cinayət, İnzibati Prosesual, Miqrasiya və Məcəllələrində nəzərdə tutulan dəyişikliklərin lehinə səs verdilər.

İclasda “İcra haqqında”, “Məhkəmələr və hakimlər haqqında”, “Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında”, “Notariat haqqında”, “Yol hərəkəti haqqında”, “Dövlət rüsumu haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri də qəbul olundu.

Bununla da Milli Məclisin növbədənənar sessiyası başa çatdı. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Səbinə MƏMMƏDOVA, Ferman BAĞIROV (foto), “Azərbaycan”